

TC
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Tekirdağ Vergi Dairesi Başkanlığı

**VERGİLENDİRMEDE GERÇEK USULDEN BASİT USULE GEÇME
UYGULAMASINA İLİŞKİN DUYURU**

Bilindiği üzere, 31.05.2012 tarihli ve 6322 sayılı kanunla yapılan düzenlemeyle, gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden, belirtilen şartları sağlayanlara basit usule geçme imkanı tanınmıştır.

6322 sayılı Kanununun 7 inci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun 46 ıncı maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve 13 üncü maddesiyle de aynı Kanuna Geçici 81 inci madde eklenmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin 6322 sayılı kanununun 7.maddesiyle değişen fıkrası; Yürürlük 15.06.2012

“ Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Basit usulün şartlarını haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. **Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden, 47 nci maddede yazılı şartları taşıyanlardan arka arkaya iki hesap döneminin iş hacmi 48 inci maddede yazılı hadlerden düşük olanlar, yazılı talepleri üzerine bu şartın gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçebilirler.** İşin eş ve çocuklara devri halinde iş hacminin hesabında devirden önceki süreler de dikkate alınır. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri tespit edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.”

Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin 6322 sayılı kanununun 7.maddesiyle eklenen fıkrası; Yürürlük 15.06.2012

“Gerçek usulde vergilendirilmekte iken işini terk eden mükellefler ile basit usulün şartlarını kaybedenlerden gerçek usulde vergilendirilmeye başlamadan önce işini terk eden mükellefler, terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönemezler. Bu hüküm, işin eş veya çocuklara devri halinde de uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Gelir Vergisi Kanuna 6322 sayılı Kanununun 13 ncü maddesiyle eklenen geçici 81inci madde)Basit usulde vergilendirmeye geçişte sürelerin hesabı :

“46 ncı maddenin altıncı ve yedinci fıkralarında yer alan şartların tespitine 01.01.2012 tarihinden itibaren başlanır.”

Konu ile ilgili usul ve esaslara, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan; “Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” hükmü uyarınca, **27.07.2012 tarihli ve 28366 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde** yer verilmiştir.

Söz konusu tebliğin ilgili bölümleri aşağıda gösterildiği gibidir.

“ 3. Basit Usulde Vergilendirmeye İlgili Düzenlemeler

3.1. Yasal düzenleme

6322 sayılı Kanununun 7 inci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve 13 üncü maddesiyle de aynı Kanuna Geçici 81 inci madde eklenmiştir.

"Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Basit usulün şartlarını haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden, 47 nci maddede yazılı şartları taşıyanlardan arka arkaya iki hesap döneminin iş hacmi 48 inci maddede yazılı hadlerden düşük olanlar, yazılı talepleri üzerine bu şartın gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçebilirler. İşin eş ve çocuklara devri halinde iş hacminin hesabında devirden önceki süreler de dikkate alınır. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri tespit edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.

Gerçek usulde vergilendirilmekte iken işini terk eden mükellefler ile basit usulün şartlarını kaybedenlerden gerçek usulde vergilendirilmeye başlamadan önce işini terk eden mükellefler, terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönememezler. Bu hüküm, işin eş veya çocuklara devri halinde de uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir."

"Basit usulde vergilendirmeye geçişte sürelerin hesabı:

GEÇİCİ MADDE 81- 46 ıncı maddenin altıncı ve yedinci fıkralarında yer alan şartların tespitine 1/1/2012 tarihinden itibaren başlanır."

3.2. Basit usulden gerçek usule geçiş:

Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilmektedir.

6322 sayılı Kanununun 7 nci maddesiyle Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin altıncı fıkrasında yapılan düzenlemeyle, basit usulün şartlarını haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Örnek 4: Kayseri Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde servis işletmeciliği faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Bay (G), vergi dairesine verdiği dilekçe ile 15/10/2012 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme talebinde bulunmuştur. Bay (G), dilekçesinde belirttiği tarihten (15/10/2012) itibaren gerçek usulde vergilendirilecek olup, gerçek ve basit usulde tespit edilen ticari kazançlarını 2013 yılının Mart ayında birlikte beyan edecektir.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesi uyarınca faaliyetlerine başladıkları tarihten itibaren gerçek usulde vergilendirilecek olan mükelleflerin basit usulde vergilendirmeye dönmeleri mümkün değildir.

3.3. Gerçek usulden basit usule geçiş:

6322 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden belirlenen şartları sağlayanlara basit usule geçme imkânı getirilmiştir.

Buna göre, gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerin;

- Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı şartları topluca taşınması,
- Arka arkaya iki hesap dönemi iş hacminin Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yazılı hadlerden düşük olması,
- Yazılı talepte bulunması halinde, bu şartların gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçmeleri mümkün bulunmaktadır.

İşin eş ve/veya çocuklara devri halinde iş hacminin hesabında devirden önceki süreler de dikkate alınacaktır.

Ancak, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri tespit edilen mükellefler hiç bir suretle basit usule dönemeyeceklerdir.

Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerin basit usule geçmeleri için alış, satış ve/veya hâsılat tutarlarının her birinin arka arkaya iki yıl süreyle Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yazılı hadlerden düşük olması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 6322 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 81 inci madde hükmüne göre, gerçek usulden basit usule geçmeye ilişkin şartların tespitine ve iki yıllık sürenin hesabına 1/1/2012 tarihinden itibaren başlanacaktır.

Örnek 5: İstanbul ilinde kuaförlük faaliyeti nedeniyle öteden beri gerçek usulde vergilendirilen Bayan (N)'nin 2012 ve 2013 yıllarında elde ettiği iş hâsılatı, ilgili yıllar için Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yer alan hâsılat haddinin altında gerçekleşmiştir. Diğer şartları da taşınması kaydıyla mükellefin 1/1/2014 tarihinden itibaren basit usulde vergilendirmeden yararlanması mümkündür.

3.4. İşini terk eden mükelleflerin durumu:

Gerçek usulde vergilendirilenler ile basit usulün şartlarını kaybeden mükelleflerin;

İşini terk edilmesi veya eş ve/veya çocuklara devredilmesi hallerinde ilgisine göre terk veya devir tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönmeleri mümkün değildir.

Gerçek usulde vergilendirildiği veya vergilendirilmesi gerektiği faaliyetini 1/1/2012 tarihinden önce terk eden mükellefler için iki yıllık sürenin hesaplanmasına 01/1/2012 tarihinden itibaren başlanacaktır.

Basit usule geçen mükelleflerden 225 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği kapsamında bulunanlar, mevcut belgelerinden kullanılmamış olanları vergi dairesine tespit ettirmek kaydıyla kullanmaya devam edebileceklerdir.

Basit usule tabi mükelleflerin 6/12/1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun kapsamına girmemekle beraber, isteğe bağlı olarak ödeme kaydedici cihaz alıp kullanmaları mümkün bulunmaktadır. Bu durumdaki mükelleflerin ellerindeki cihazlarını kullanmak istememeleri halinde, 15/5/2004 tarihli ve 25463 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 60 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğin 4 ve 6 ncı bölümlerindeki açıklamalara göre, hurdaya ayırma veya bir başka mükellefe satma imkânları bulunmaktadır. “

18.12.2013 tarih ve 93 Seri No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinde de ; Konuya ilişkin ilave açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu sirkülerde ;

Gelir Vergisi Sirküleri / 93

1. Giriş

31/5/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle, gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden, belirli şartları sağlayanlara basit usulê geçme imkânı tanınmıştır.

Konu ile ilgili usul ve esaslara, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan; "*Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.*" hükmü uyarınca, 27/7/2012 tarihli ve 28366 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde** yer verilmiştir.

Konuya ilişkin ilave açıklamalar bu Sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Vergi dairesine yazılı talepte bulunma süresi ve vergi dairesince yapılacak işlemler.

Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinde yazılı şartları topluca taşıyan ve arka arkaya son iki yıl alış, satış ve/veya hâsılat tutarlarının her biri aynı Kanunun 48 inci maddesinde yazılı hadlerden düşük olan gerçek usule tabi mükellefler, bu şartın gerçekleşmesini izleyen yılın Ocak ayının başından otuz birinci günü akşamına kadar yazılı olarak bağlı buldukları vergi dairesine başvurmaları halinde basit usulde vergilendirmeye geçebileceklerdir.

Söz konusu mükelleflerin, anılan Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen faaliyetlerde bulunmaması ve diğer şartları da topluca taşımaları gerekmektedir.

Gerçek usulden basit usule geçmeye ilişkin olarak bağlı buldukları vergi dairesine bir dilekçe ile başvuruda bulunanların mükellefiyet şekli, Ocak ayı başından itibaren basit usul olarak tesis edilecektir. Başvuruda bulunan mükelleflerin 2013 takvim yılına ilişkin alış, satış ve/veya hasılat tutarları dışındaki şartları taşıyıp taşımadığı kontrol edilecektir. 2013 takvim yılına ilişkin alış, satış ve/veya hasılat tutarlarının kontrolünün ise beyanname verilmesinden sonra yapılacağı tabiidir.

Gerçek usulde vergilendirildiği veya vergilendirilmesi gerektiği faaliyetini 1/1/2012 tarihinden itibaren terk eden mükellefler terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usulden yararlanamayacaklardır.

Örnek 6: Taksi işletmeciliği faaliyeti nedeniyle gerçek usulde vergilendirilen Bay (M), bu faaliyetini 1/1/2005 tarihinde terk etmiştir. Bay (M), 2013 yılında yeniden faaliyete başlamak ve basit usulden faydalanmak istemektedir. Bay (M)'nin Gelir Vergisi Kanununun Geçici 81 inci maddesi hükmü uyarınca 1/1/2012 tarihinden itibaren iki yıl geçmedikçe basit usulden yararlanması mümkün bulunmamaktadır.

Gerçek usulde vergilendirildiği veya vergilendirilmesi gerektiği faaliyetini terk eden mükellefin basit usulde ortaklık şeklinde faaliyette bulunmak istemesi halinde;

- Faaliyetin terk tarihine bağlı olarak, 1/1/2012 tarihinden veya terk tarihini takip eden yıldan itibaren iki yıllık sürenin geçmesi,

- Diğer ortaklarla birlikte basit usule tabi olmanın şartlarının topluca taşınması

kaydıyla, basit usulden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Örnek 7: Bay (P), gerçek usulde gelir vergisi mükellefi iken faaliyetini 5/6/2010 tarihinde terk etmiştir. Bay (P), 2012 yılında basit usule tabi olmanın şartlarını taşıyan Bay (S) ile ortak olarak şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetine başlamak istemektedir. Geçici 81 inci madde hükmü uyarınca 1/1/2012 tarihinden itibaren iki yıl sonra, diğer bir ifadeyle 1/1/2014 tarihinden itibaren diğer şartları da taşınması kaydıyla Bay (P)'nin basit usulde vergilendirmeden yararlanması mümkündür. Bu nedenle Bay (P) ve ortağının 2012 yılında ortaklık şeklinde başlayacağı şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyeti nedeniyle ticari kazançlarının gerçek usulde tespit edilmesi gerekmektedir.

3.5. Gerçek usulden basit usule geçen mükelleflerde belge düzeni:

Gerçek usulde vergilendirilmekte iken Gelir Vergisi Kanununun 46 ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen şartları sağlayarak basit usulde vergilendirmeye geçen mükellefler ellerinde bulunan belgelerle ilgili olarak aşağıda belirtilen şekilde işlem yapacaklardır.

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca notere tasdik ettirmiş veya 2/2/1985 tarihli ve 18654 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan: "Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtım Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre anlaşmalı matbaalara bastırmış oldukları belgelerden, kullanılmamış olanlar ile en son kullandıkları ciltleri basit usulde vergilendirmeye başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde bağlı buldukları vergi dairelerine dilekçeleri ile ibraz ederek kullanılmamış olan belgelerin iptal edilmesini sağlayacaklardır.

Belge iptal işlemi vergi dairelerince 8/1/1996 tarihli ve 22517 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 246 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin (E) bölümünde belirtilen şekilde gerçekleştirilecektir.

Basit usulde vergilendirilen mükellefler kullanacakları belgeleri 6/12/1998 tarihli ve 23545 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ve 30/6/1999 tarihli ve 23741 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 225 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanan şekilde temin edeceklerdir.

Vergi daireleri mükellefiyet tespitine yönelik çalışmaları öncelikle tamamlayacaklardır. Mükellefiyet şekli değiştirilen mükelleflerin, söz konusu şartları taşımadığının vergi dairelerince tespit edilmesi halinde, basit usulde mükellefiyetin tesis edildiği Ocak ayı başı itibariyle gerçek usulde vergilendirilmelerine devam edilecek olup, gerçek usulde vergilendirmeye ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında cezalı işlem yapılacağı tabiidir.

Örnek: Gerçek usulde vergilendirilen mükellef (A)'nın **2012 ve 2013** takvim yıllarına ait alış ve satış tutarlarının her ikisi de Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yer alan hadlerin altında gerçekleşmiştir. Mükellef (A), anılan Kanunun 51 inci maddesinde sayılan faaliyetlerde bulunmamakta olup, basit usule tabi olmaya ilişkin tüm şartları taşımaktadır.

Mükellef (A), 27/1/2014 tarihli dilekçesi ile bağlı olduğu vergi dairesine başvurarak 1/1/2014 tarihinden itibaren basit usulde vergilendirilme talebinde bulunmuştur. Mükellef (A)'nın mükellefiyeti, talebi üzerine 1/1/2014 tarihinden itibaren basit usul olarak tesis edilecektir.

Diğer taraftan, gerçek usulden basit usule geçmeye ilişkin şartları ve basit usulde vergilendirmenin diğer şartlarını topluca taşıdığı halde izleyen yılın Ocak ayının başından otuz birinci günü akşamına kadar basit usulde vergilendirmeye geçmek için yazılı olarak başvuruda bulunmayan gerçek usule tabi mükelleflerin, kendi istekleri ile gerçek usulde vergilendirmeyi seçtikleri kabul edilerek bu usulde vergilendirilmelerine devam edilecektir.

3. Gerçek usulden basit usule geçecek mükelleflerin amortisman uygulaması:

6/12/1998 tarihli ve 23545 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 215 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 32 nci paragrafında, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kullandıkları sabit kıymetleri gider yazamayacakları ve amortisman tabi tutamayacakları belirtilmiştir.

Konu ile ilgili açıklamaların yapıldığı 30/12/1999 tarihli ve 23922 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 230 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde ise basit usulde vergilendirilen mükelleflerin taşıt ve diğer sabit kıymetlerini satmaları dolayısıyla fatura düzenleme yükümlülüklerinin bulunmadığı, bu mükelleflerce yapılan taşıt satışının noter satış sözleşmesi ile diğer sabit kıymet satışlarının ise gider pusulası düzenlenerek tevsik edilmesinin mümkün bulunduğu açıklanmıştır.

Buna göre, gerçek usulden basit usule geçecek mükellefler, basit usulde vergilendirmeye başladıkları tarih itibariyle ellerinde bulunan sabit kıymetleri için amortisman uygulaması ve belge düzeni yönünden **215 ve 230** Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde belirtilen esaslar dahilinde işlem yapacaklardır.

4. Diğer hususlar

-İşe başlanılan yıla ilişkin kıst dönem, iki yıllık süre hesabında dikkate alınacak olup, kıst dönemde ve takip eden dönemde elde edilen alış, satış ve/veya hâsılat tutarları Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yer alan ilgili yıl hadleri ile karşılaştırılacaktır.

- Gerçek usulde vergilendirildiği veya vergilendirilmesi gerektiği faaliyetini 1/1/2012 tarihi ve sonra terk eden mükellefler terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usulden yararlanamayacaklardır.

- Gerçek usulden basit usule geçecek mükelleflerin gerçek usuldeki ticari kazançlarının, işletme hesabı esasına göre veya bilanço esasına göre tespit edilmesinin bir önemi bulunmamaktadır.” Açıklamalarına yer verilmiştir.

Mükelleflerimize Duyurulur.

Abdulkayyum KARAYEL

Vergi Dairesi Başkanı